

Virtuele dinosauriërs met

De eerste 72-stemmige polysynth die bijna honderd jaar geleden werd ontworpen, samen met z'n kleine broertje? De hoogste tijd voor een virtuele versie van deze pioniers!

door **Eppo Schaap**
eppo@interface.nl

Het Hammond Novachord elektronische toetsinstrument van eind jaren dertig kun je beschouwen als de eerste polyfone synthesizer (72 stemmen!). Hij lijkt op een piano, maar zit stampvol elektronica. De oscillators gebruiken octaaf-

verdelers, zoals stringmachines, analoge elektronische orgels, maar ook de Polymoog. Hier heeft elke stem echter wel een filtersectie met drie bandpass-filters en een eenvoudige envelope. Het instrument was z'n tijd ver vooruit; toetsenisten wisten niet wat ze ermee aan moesten, maar componisten en filmsounddesigners wel degelijk. De Novachord met zijn unieke klanksfeer is dan ook in verschillende films uit de jaren 40 en 50 te horen. Er waren voor die tijd unieke sferen mee te creëren.

Geur

Er bestonden al sample-libraries, dus hoogste tijd voor een gemodelde virtuele

Na midi-learn kun je de toewijzing aan midicontrollers gedetailleerd instellen; je kunt meerdere parameters toewijzen aan één midicontroller

Novachord. Cherry Audio heeft met een twee instrumenten gemaakt, want de Novachord wordt vergezeld door een kleiner monofoon broertje met de naam Solovox. Een gerestaureerde Novachord diende als voorbeeld, ook

voor de authentieke hout/bakeliet-interface met mooie traanvormige hendels. Alleen de geur ontbreekt nog!

De polyfone oscillatorklank wordt in drieën gesplitst waarop 1-pole low pass- en high pass-filters en drie resonantiefilters met vaste frequenties worden losgelaten. Met een mix van die drie signalen maak je verschillende klankkleuren en de Bright/Mellow-knop maakt het geheel helderder. Verder keuze uit zeven preset-envelopes, een vibratosectie en een – eigentijdse – roomreverb. Grappig genoeg is de virtuele Novachord 32-stemming terwijl het origineel 72 stemmen scoort. De Solovox is monofoon, maar geen Novachord-lite; er zijn zelfs meer opties voor klankbewerking. Hij is ge-

40's/50's vibe

schikter als solo-instrument, mede dankzij de glide-optie. Je kunt vier octaafhoogtes combineren en de klank is een optelsom van vier gefilterde elementen: Deep Tone, Full Tone, First Voice en Second Voice, respectievelijk gefilterd met een 1-pole filter, het directe signaal en twee band pass-gefilterde signalen met instelbare centerfrequentie. Briljant Tone voegt een 1-pole high pass-filter toe, er zijn attack- en releaseparameters en reverb.

envelopes zouden de klank flexibeler gemaakt hebben. De Novachord klinkt wel uniek en

Subtiele variaties

Deze twee virtuele dinosauriërs roepen direct een jaren 40/50-sfeer op en ademen klassieke sciencefiction. Verwacht echter geen uitgebreide geluidstexturen; knopbewegingen op de Novachord introduceren slechts subtiele variaties. Je kunt wel verschillende parameters tegelijk aan een midicontroller toewijzen met elk hun eigen intensiteit, bereik en responscurve, maar interne lfo's of

heeft een mooie zweving die in de verte doet denken aan stringsynthesizers; het klankspectrum is dus wat beperkt. De Solovox is echter een heerlijke smaakmaker en prima aanvulling op de Novachord. Sterker nog dankzij een breder palet aan klankmogelijkheden wordt de stap naar moderne producties kleiner. En de gloeiende buizen zijn ook een leuke gimmick.

Conclusie

Deze unieke plugin van Cherry Audio behoedt meteen twee obscure vroege elektronische instrumenten voor de vergetelheid. De Novachord is soundmatig redelijk beperkt maar wel echt ideaal als je dat jaren 40/50-geluid wilt. De Solovox is veelzijdiger, maar klinkt net als z'n grote broer ook altijd 'oud'. ■

INFO • prijs: € 59,- (introductieprijs € 39,-) • distributie: Cherry Audio • internet: cherryaudio.com

SPECIFICATIES • au/vst/vst3/aax-plugin en standalone

Novachord

• 32-stemmig polyfoon • 3 resonators (400, 800, 2000Hz) • oscillators parallel naar alle filters en weer gemixt • 7 envelope presets • vibrato • room en hall reverb • 56 presets

Solovox

• combineerbaar bas/tenor/alt/sopraan-nootbereik • 2-pole bp-filters • 1-pole lp-filter • Brilliant 1-pole hp-filter • glide en vibrato • reverb • 50 presets

HET OORDEEL

+ unieke historische klank
+ polyfoon/monofoon waar dat zinvol is
+ aanvullende instrumenten
– geen interne modulatiebronnen

Interface.nl XTRA

video • introductie door Cherry Audio • Ondioline Track door Daniel Kitzig
audio • audiosongs en presets
xtra • link artikel originele Novachord
download • 30 dagen demoversie

Alternatieven en soundtracks

Er bestaan Novachord Kontakt sample-libraries (van Hollow Sun en Sonicculture) met een breder klankscale dan Cherry's Novachord. Logisch want Kontakt heeft talloze filters, modulatiemogelijkheden en effecten. Cherry Audio koos voor een authentieke benadering, dus het is maar net wat je belangrijk vindt.

Vroeg elektronisch

Rond 1950 waren er behalve de Solovox verschillende buizen lead-instrumenten zoals de Jennings Univox, de Clavioline (Telstar, Night Of The Vampire) en de Ondioline. In Del Shannon's Runaway horen we een Musitron, een vinding van toetsenist Mac Crook. De Ondioline lijkt het meest veelzijdige instrument uit die tijd, met een reeks formantfilters, een horizontaal bewegend klavier voor vibrato en een kniezwel als 'modulatie wiel'. Op Interface Xtra zie je de video Ondioline Track door Daniel Kitzig. Daar vind je ook een link naar een artikel over de Novachord op Discretesynthesizers.com, met onderaan onder meer een lijst Novachord-soundtracks.

